

Toimittaneet
Simo Kyllönen &
Markku Oksanen

ILMASTON- MUUTOS JA FILOSOFIA

Gaudeamus

Copyright © 2020 Tekijät & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Satu Kontinen

KL 11, 50.12 • UDK 1, 502/504

ISBN 978-952-345-084-4

Painopaikka: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2020

Sisällys

1. JOHDANTO 7
Simo Kyllönen & Markku Oksanen

I

ILMASTOTIETEESTÄ JA SEN EPÄILYSTÄ TOIMINTAAN

2. ILMASTOVITKUTTELU JA TIETEELLINEN EPÄVARMUUS.....27
Marko Ahteensuu
3. JOHDATUS ILMASTOTUTKIMUKSEN TIETEENFILOSOFIAAN.....46
Aki Lehtinen
4. TEKNIIKAN FILOSOFIA JA KYSYMYS ELÄMÄNMUODOSTA 65
Ilkka Niiniluoto

II

YKSILÖT, YHTEISÖT JA ILMASTOETIIKKA

5. ILMASTOKRIISI JA RAKENTEELLINEN EPÄOIKEUDENMUKAISUUS 85
Teea Kortetmäki
6. YKSILÖN VASTUU YHTEISÖJEN JÄSENEKÄ 104
Säde Hormio
7. REILU VASTUUNJAKO JA ILMASTOETIIKKA SUKUPOLVIEN VÄLILLÄ ..126
Simo Kyllönen
8. PAKOLAISSUUS JA SIIRTOLAISSUUS LÄMPENEVÄSSÄ MAAILMASSA 151
Markku Oksanen

III

YMPÄRISTÖ JA LUONTOSUHDE MUUTOKSESSA

9. TUNTOISIA ELÄIMIÄ KUNNIOITAVA ILMASTOETIIKKA.....175
Katja Tiisala

10. MITEN SUOJELLA LUONTOA ILMASTON LÄMMETESSÄ?	199
<i>Helena Siipi</i>	
11. ESTEETTISET ARVOT MUUTTUVASSA YMPÄRISTÖSSÄ	216
<i>Arto Haapala</i>	
12. YMPÄRISTÖN JA ILMASTON KÄSITTEET MANNERMAISESSA FILOSOFIASSA	236
<i>Susanna Lindberg</i>	

IV

IHMINEN JA IHMISYYS KRIISIN KYNNYKSELLÄ

13. ILMASTO JA ILMA ELEMENTTINÄ FILOSOFIAN HISTORIASSA	257
<i>Kari Väyrynen</i>	
14. VIEKÖ IHMISEN PERUSOLEMUS KOHTI ILMASTOKATASTROFIA?	278
<i>Mikko M. Puumala</i>	
15. ILMASTONMUUTOS EKSISTENTIAALISENA UHKANA	297
<i>Sami Pihlström</i>	
LOPPUSANAT: ILMASTO JA FILOSOFIA MURROKSESSA	317
<i>Simo Kyllönen & Markku Oksanen</i>	
VIITTEET	325
LÄHTEET	349
HAKEMISTO	382
KIITOKSET	389
KIRJOITTAJAT	390